

ОСВІТА ДІТЕЙ

З

ОСОБЛИВИМИ

ОСВІТНИМИ

ПОТРЕБАМИ

Державна політика щодо освіти дітей з особливими потребами

Державну політику щодо освіти дітей з особливими потребами визначають нормативно-правові акти:

- ▶ Конституція України**
- ▶ Закони України**
- ▶ Укази, розпорядження Президента України**
- ▶ Постанови Кабінету Міністрів України**
- ▶ Накази Міністерства освіти і науки України**

Міжнародні акти, що визначають освітню політику щодо дітей з ОП

► Конвенція ООН про права дитини

(Стаття 3. Першочергова увага приділяється праву та бажанню дітей, в тому числі з інвалідністю, зростати в сім'ї)

► Конвенція про права осіб з інвалідністю

(Стаття 5. Всі особи є рівними перед законом та мають рівне користування ним без дискримінації;

офіційна термінологія: особа з інвалідністю, порушення розвитку, порушення інтелектуального розвитку

Закони України

• ПРО ОСВІТУ від 05.09.2017

- **надає** суб'єктам освітньої діяльності самостійність у прийнятті рішень академічних (освітніх), організаційних, фінансових питань;
- **визначає**, що ніхто не може бути обмежений у праві на здобуття освіти, різні форми здобуття освіти (ст.3);
- **забезпечує** здобуття освіти на всіх рівнях освіти з урахуванням індивідуальних потреб, можливостей, здібностей та інтересів дітей з особливими освітніми потребами (ст.19);

Закони України

• ПРО ОСВІТУ від 05.09.2017

- **забезпечує** психолого-педагогічний супровід дитини з ООП, психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові послуги у закладі освіти;
- **зобов'язує** органи державної влади та органи місцевого самоврядування утворювати інклюзивно-ресурсні центри з метою забезпечення психолого-педагогічний супроводу дітей з ООП;
- **передбачає** видатки з державного бюджету для проведення корекційно-розвиткових занять, придбання засобів корекції тощо;

Закони України

• ПРО ОСВІТУ від 05.09.2017

- **установлює** норму щодо обов'язкового створення закладами освіти інклюзивних або спеціальних класів/групи якщо батьки подали заяву про зарахування дитини з особливими потребами до закладу освіти (ст. 20);
- **передбачає** видатки з державного бюджету для проведення корекційно-розвиткових занять, придбання засобів корекції тощо.

Закони України

• БЮДЖЕТНИЙ КОДЕКС УКРАЇНИ

- З 2017 року **передбачено субвенцію** з державного бюджету місцевим бюджетам для забезпечення реалізації права на освіту дітей з особливими освітніми потребами в інклюзивних та спеціальних класах закладів освіти, надання корекційно-розвиткових послуг, створення відповідної навчально-матеріальної бази.
- Порядок та умови надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на надання державної підтримки особам з особливими освітніми потребами (Постанова КМУ від 14.02.2017 №88)

Постанови КМУ

- **Порядок та умови надання субвенції (від 14.02.2017 №88)**

- Дозволити у 2017 році кошти субвенції, що невикористані протягом січня-серпня поточного року, спрямовувати на придбання спеціальних засобів корекції психофізичного розвитку.
- На придбання зазначених засобів використовуються кошти в обсязі не більш як 35% загального обсягу видатків на кожну дитину.
- Можлива закупівля спеціальних засобів корекції психофізичного розвитку для спільного користування.

Постанови КМУ

- **Порядок та умови надання субвенції (від 14.02.2017 №88)**

- Заклад освіти має створити відповідні умови для виконання зобов'язань (забезпечити приміщенням, обладнанням та витратними матеріалами, необхідними для проведення (надання) корекційно-розвиткових занять (послуг) з учнем (учнями));
- **Оплата** за проведення індивідуальних корекційно-розвиткових занять здійснюється з урахуванням норм, встановлених ч.5.ст.15 ЗУ «Про загальну середню освіту»

Закони України

• ПРО ЗАГАЛЬНУ СЕРЕДНЮ ОСВІТУ

- **Тривалість уроків** у закладах освіти становить: у перших класах - 35 хвилин, у других - четвертих класах - 40 хвилин, у п'ятих - одинадцятих класах - 45 хвилин. Заклад освіти може обрати інші, крім уроку, форми організації освітнього процесу (ч. 5 ст.15).
- **Різниця в часі навчальних годин** перших - четвертих класів **обов'язково обліковується і компенсується** проведенням додаткових, індивідуальних занять та консультацій з учнями

Закони України

• ПРО ЗАГАЛЬНУ СЕРЕДНЮ ОСВІТУ

- **Стаття 27. Атестація та підвищення кваліфікації педагогічних працівників**
- Загальна кількість академічних годин для підвищення кваліфікації педагогічного працівника впродовж п'яти років не може бути меншою за 150 годин, з яких **певна кількість годин має бути обов'язково спрямована на вдосконалення знань, вмінь і практичних навичок у частині роботи з дітьми з особливими освітніми потребами (част.3)**

Закони України

• ПРО ЗАГАЛЬНУ СЕРЕДНЮ ОСВІТУ

- **Стаття 33.** Для забезпечення досягнення особами з ООП результатів навчання, передбачених у відповідному Державному стандарті загальної середньої освіти, до штату закладу освіти **вводиться посада асистента вчителя (ч.4)**
- **Оплата асистента вчителя здійснюється із освітньої субвенції**
- **Документ про освіту для випускників з порушеннями інтелектуального розвитку (за спеціальною програмою)**

Постанови КМУ

- **Порядок організації інклюзивного навчання у ЗНЗ (від 09.08.2017 №588)**

- **термінологію** приведено у відповідність до Конвенції осіб з інвалідністю;
- **знято норму щодо зменшення кількості учнів в інклюзивних класах;**
- **навчально-виховний процес здійснюється за робочим планом і програмами школи, індивідуальний навчальний план та індивідуальна навчальна програма розробляються для учнів з особливостями інтелектуального розвитку;**

Постанови КМУ

- **Порядок організації інклюзивного навчання у ЗНЗ (від 09.08.2017 №588)**

- **уведено норму щодо розроблення на кожного учня з ООП індивідуальної програми розвитку;**
- **визначено кількість годин для корекційно-розвиткових занять відповідно до особливостей розвитку учня;**
- **встановлено, що години для корекційно-розвиткових занять не враховуються у граничне тижневе навчальне навантаження;**
- **супровід учнів здійснюється соціальними працівниками, батьками або особами уповноваженими ними.**

Постанови КМУ

- Про затвердження положення про інклюзивно-ресурсний центр (від 12.07.2017 №545)

- Центр є юридичною особою (має рахунки в органах казначейства, самостійний баланс, бланк).
- Один центр з розрахунку не більш як на 7 тис. дітей, які проживають на території ОТГ (району), та не більш як 12 тис. дітей – у місті (районі міста).
- Фінансова підтримка з державного бюджету (оплата праці педагогічних працівників, видатки на матеріальну базу)

Постанови КМУ

- Про затвердження положення про інклюзивно-ресурсний центр (від 12.07.2017 №545)

- **Основні завдання центру:**
- **комплексна оцінка** особливих освітніх потреб дитини;
- надання психолого-педагогічної **допомоги** дітям, методичної допомоги педагогам ДНЗ, ЗНЗ, ПТПЗ, **консультування** батьків, педагогічних працівників;
- **ведення реєстрів** (дітей, фахівців, реабілітаційних закладів, установ);
- **інформаційно-просвітницька діяльність**, міжвідомча взаємодія тощо

Постанови КМУ

- Про затвердження положення про інклюзивно-ресурсний центр (від 12.07.2017 №545)

- Спеціалісти центру (12 осіб), за потреби залучаються додаткові фахівці шляхом укладання цивільно-правових угод:
- вчитель-логопед (25-30 дітей з поруш. мовлення, 12-15 дітей з тяжкими поруш. мовлення або 15 дітей дошкільного віку з ФФНМ та 12 дітей дошкільного віку з тяжкими порушеннями мовлення);
- вчитель-дефектолог - на 12-15 дітей з порушеннями зору, слуху, інше;
- вчитель лікувальної фізкультури – 12-15 дітей з порушеннями опорно-рухового апарату

Постанови КМУ

- Про затвердження положення про інклюзивно-ресурсний центр (від 12.07.2017 №545)

- Центри підпорядковуються структурним підрозділам органів управління освітою ОДА та МОН, з фінансово-господарських питань – засновнику;
- Центр **має право надавати послуги дітям, які не проживають на території ОТГ (району)** з обов'язковим інформуванням засновника та відповідний структурний підрозділ з питань діяльності центру (не пізніше 15 числа наступного місяця).

Постанови КМУ

- Про затвердження положення про інклюзивно-ресурсний центр (від 12.07.2017 №545)

- Спеціалісти центру (12 осіб):
- директор (стаж роботи не менше 5-ти років)
- спеціалісти (бажано стаж роботи не менше 3-х років,) приймаються на конкурсній основі, за наявності вищої освіти за спеціальністю «Спеціальна освіта», «Корекційна освіта», «Дефектологія», «Психологія» не нижче ступеня магістра або освітньо-кваліфікованого рівня спеціаліст;
- Х = Ч:Н

Постанови КМУ

- Про затвердження положення про інклюзивно-ресурсний центр (від 12.07.2017 №545)

- Ділова документація центру:
- річний план роботи центру;
- річний план роботи фахівців;
- щотижневі графіки роботи центру та фахівців;
- звіти фахівців про результати надання психолого-педагогічної допомоги дітям;
- журнали обліку (висновків про комплексну оцінку, надання консультацій);
- особові справи дітей, які пройшли комплексну оцінку.

• Нова Українська Школа

- Учитель у Новій Українській Школі це:
- **практик**, який застосовує знання і практики, що базуються на результатах досліджень;
- **практик, який рефлексує**, осмислюючи власну практику індивідуально чи спільно з іншими вчителями, шукаючи відповіді на запитання і виклики;
- **дослідник**, який створює нові знання на основі щоденної практики, в умовах зростаючої багатоманітності серед дітей та їх сімей